

OKUL BAŞARISINI ARTTIRMA

VELİ BİLGİLENDİRME REHBERİ

İÇİNDEKİLER

- *OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN ÖNEMİ
- *OKULA UYUM
- *OKULA UYUM PROBLEMİNİN NEDENLERİ
- *OKUL UYUMU SAĞLAMA VE OKUL BAŞARISINI ARTTIRMADA AİLELERE ÖNERİLER

Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Temel eğitimin ilk basamağını oluşturan okul öncesi eğitim çocuğun kişisel sosyal gelişiminin desteklendiği önemli bir kademedir. Araştırmalar, okul öncesi kademesinde verilen nitelikli bir eğitimin bireyin gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu ortaya koymaktadır

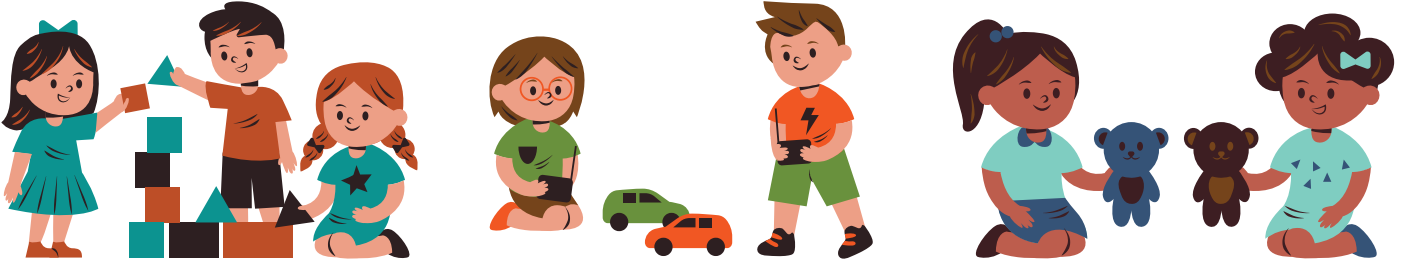
Erken çocukluk eğitiminin, çocuğun potansiyeline ulaşmasına, kişiliğinin gelişimine ve sosyal becerileri kazanmasına önemli etkileri bulunmaktadır Okul öncesi eğitimde bireyin kişisel sosyal gelişimine yönelik kazandırılan becerilerin, yetişkinlikte kişilik yapısını, tutum, inanç ve değerlerini şekillendirmektedir.

Okul öncesi dönem, çocuğun ileriki yaşlarda kişisel sosyal olarak potansiyelinin üst sınırlarına ulaşabilmesi için kritik bir dönemdir.

Okula Uyum

Okula uyum okul öncesi çocuklarının başarısında önemli bir role sahiptir. Okul öncesi eğitimde okul başarısı boyama, çizim ve el becerilerinin yanı sıra çocuğun okula yönelik duygu, tutum ve davranış olarak uyumunu da kapsamaktadır.

Okul öncesi dönem çocuğun ailesinden ilk kez ayrıldığı ve farklı bir sosyal ortama katıldığı bir dönemdir. Bu nedenle anaokuluna başlamak hem aileler hem de çocuklar için zor bir süreçtir. Çocuklar bu süreçte okula uyum sağlamada zorluklar yaşayabilmektedir. Okula gitmek istemeyebilir veya başlangıçta istekli olmasına rağmen sonraki süreçte isteksiz davranabilir. Kendini iletişime kapatabilir, kaygı yaşayabilir ya da etkinliklere katılmama, sınıfa girmeme gibi direnç gösteren olumsuz davranışlarda bulunabilir. Okula uyum problemleri genellikle üç haftalık süreç sonunda ortadan kalkmaktadır. Ancak her çocuk aynı değildir ve bireysel farklılıklar göz ardı edilmemelidir. Bazı çocukların okula uyumu daha uzun ve zorlu bir süreci kapsayabilir. Bu süreçte çocuğu diğer çocuklarla kıyaslamak, ağladığında duygularını görmezden gelmek, baskılamak ve zorlamak çocuğun kaygısını daha çok artıracak ve korkutacaktır. Bu nedenle çocuğun kendisini ifade etmesine olanak tanımak ve sorunun nedenlerini araştırmak çözüme yönelik atılması gereken en doğru adım olacaktır.

Okula Uyum Problemlerinin Nedenleri

☆☆ Ailesinden, özellikle annesinden ilk kez ayrılarak yeni bir ortama giren çocuk için ayrılık kaygısından kaynaklanan bir uyum sorunu yaşayabilir. Ailesi yanında olmadığına kendini güvende hissetmeyebilir, “beni almaya gelecekler mi” diye düşünebilir ya da ailesine bir şey olabileceğine dair kaygı duyabilir. Ayrılık kaygısı, çocukla anne arasındaki güvenli bağın kurulamamasından, geçmişte yaşadığı travmatik bir olaydan ya da çocuğun okula yüklediği olumsuz anlamdan kaynaklanabilir.

Okula Uyum Problemlerinin Nedenleri

Çocuğun ailesine aşırı bağımlılık geliştirmesi de okula uyumunu zorlaştırır. Bu durum özellikle aşırı koruyucu, çocuğun yerine her şeyi yapan ailelerin çocuklarında görülmektedir. Aşırı koruyucu ebeveyn tutumu çocukların sosyal gelişimine zarar verir, bencil bir kişilik yapısının oluşmasına zemin hazırlar. Problemler ile karşılaşmasına fırsat verilmediği için çocuklar, kendinden beklenen ve arzu ettiği kimlik arasında çatışma yaşayabilirler. Bu tutumla büyüyen çocuklar özgüvensiz, bağımlı ve sorumluluk alma açısından gelişmemiş davranışlar sergilerler. Okul kuralların, çocuklara bağımsız becerilerin ve sorumluluk duygusunun kazandırıldığı bir ortamdır. Bu çocuklar kurallara uymakta ve görevleri kendi başına yapmakta zorlanmaktadır.

Otoriter anne baba tutumu sergileyen ebeveynler çocuklarına kuralcı ve katı davranırlar. Çocuklarıyla özel olarak vakit geçirmez ve oyun oynamazlar. Her şeyi sürekli olarak denetleme eğilimleri vardır. Fiziksel cezayı çok sık kullanırlar. Çocuğa karşı ilgi az beklentileri yüksektir. Otoriter tutumla büyüyen çocuklar isyankar ya da boyun eğen yapıda olabilirler. Bu çocukların saldırganlık, şiddete başvurma, düşük düzeyde empati, zayıf sosyal ilişkiler ve iletişim becerileri, kendini ifade etmede güçlük gibi olumsuz özellikler sergiledikleri görülmektedir. Bu durum çocukların okula uyumunu engellemekte ve okul başarısını olumsuz olarak etkilemektedir.

Anne babanın çocuklarının okula başlayacağına dair kaygıları ve bu kaygılarını çocuğa yansıtmaları çocuğun okula uyum sürecini zorlaştırmaktadır.

Özellikle 3 yaşında anaokuluna başlayan çocukların gelişimsel olarak duygusal olgunluğa sahip olmamaları uyumu güçleştirmektedir.

Çocuğun okula dair önyargıları, okul korkusu, öğretmen korkusu ya da hayalindeki öğretmenle karşılaşmaması, okulun ve öğretmenin öğrenciyi olumsuz etkilemesi gibi durumlarda çocuğun okula uyumunu güçleştiren durumlardır.

Okula Uyum Ailelere Öneriler

- Sabırlı, kararlı ve tutarlı olunmalı ve başlangıçta sorunlarla karşılaşılma ihtimaline karşı hazırlıklı olunmalıdır.
- Çocuğa açıklanan her söz kısa ve net ifadelerden oluşmalıdır. Anlamasını ve dikkatini sürdürmesini kolaylaştıracaktır.
- Çocuğun öz disiplin becerisi geliştirmesi sağlanmalıdır. Evde çocukla birlikte kurallar ve sınırlar koyun, kurallara uymayı teşvik edin ve rol model olun. Evde gelişimine uygun sorumluluklar verilmeli, belirli konularda onun da fikrini alınmalı ve karar alması teşvik edilmelidir. Öz disiplini olan çocukların okula uyumu daha kolaylaştıracaktır.
- Çocuğunuza okulda güvende olacağı, okulda kendisiyle ilgilenecek bir öğretmeni olacağı, isteklerini öğretmeni ile paylaşabileceği söylenerek çocuğun öğretmenine karşı güven duymasını sağlanmalıdır.
- Anaokulunun her gün gidilmesi gereken oyun, arkadaş ve eğitim yeri olduğunu çocuğa anlayacağı bir dil ile anlatılmalıdır. Ancak abartılmış ve yanlış bilgi vermekten kaçınılmalıdır.
- Her daim” çocuğun yanından ayrılırken kaçarak, gözükmeden gidilmemelidir. Bu çocuğun güvenini sarsan bir durumdur. Çocuğa yanından ayrılanacağı ve daha sonra tekrar yanına gelineceği anlatılmalıdır. Yanından gidilmesinin nedenleri ve ne kadar ayrı kalınacağı belirtilmelidir. Ayrı olunan süre içinde ihtiyaç duyulduğunda çocukla telefonda görüşülerek geri gelineceği tekrar söylenmelidir. Çocuğun ikna olması ve sakinliğini koruması açısından önemlidir.
- Çocuğun okulla ilgili tutumu karşısında ebeveynler birbiriyle tutarlı davranışlar sergilemeli, ortak bir dil kullanılmalıdır. Anne okula alıştırmaya çalışırken baba “bugün gitmesin o zaman” vs. gibi zıt düşünceler belirtmemelidir.
- Çocuğunuz okul sürecinde sizi özleyebileceğini unutmayın. Okul sonrasında duygusal ihtiyaçlarını karşılayın, onunla ilginin ve kaliteli zaman geçirin.
- Bazı çocuklar başlarda uyum sorunu yaşamazken sonraki haftalarda okula gitmek istemeyebilir. Bu durumda kararlı bir tutum sergileyerek okula devamı sağlanmalıdır. Okula ara verilmesi, okul devamsızlığının sık olması, okul rutininin kesintiye uğraması gibi durumlar uyum sorununun artmasına neden olacaktır.
- Öğretmen ile iş birliği içinde olmak, birlikte hareket etmek uyum sürecini kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

Oktay, A. (2007). Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem. 6. Baskı, Epsilon Yayınları, İstanbul.

Yavuzer , H. (2003). Çocuğu Tanımak ve Anlamak. Ankara: Remzi Kitapevi.

ALTINKAYNAK, Ő. Ö., & AKMAN, B. (2019). Okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyum becerilerine anne baba tutumlarının etkisi. Toplum ve Sosyal Hizmet, 30(1), 19-36.

Başaran, S., Gökmen, B., & Akdaę, B. (2014). Okul Öncesi Eğitimde Okula Uyum Sürecinde Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014(2), 197-223.